

Za Vráťou Slezákem

Když jsem se pro rozhlas pokusila obsáhnout hlavní rysy mimořádné osobnosti Vráti Slezáka, musela jsem volit velká slova. *Profesně i lidsky byl ztělesněním kvality. Byl to vzácný člověk toho typu, jaký tato společnost právě dnes potřebuje jako sůl. Tento dlouholetý vysokoškolský učitel a výsostný překladatel z němčiny kolem sebe vytvářel, udržoval a kultivoval lidská společenství, propojoval velké okruhy lidí. Stejnou míru noblesní elegance, ale i disciplinovanosti, důkladnosti a potřebného nadhledu vnášel jak do své práce, tak do soukromí. Projevem i skutky osvědčoval žitou křesťanskou víru beze vsí okázalosti. Být v jeho blízkosti bylo osvěživé i obohacující po všech stránkách.*

Tváří v tvář Vráťově ojedinečnosti a současně s pocitem tíživé ztráty jsem se nedokázala vyhnout patetičnosti, a „lehkonohé veselí“ (termín, kterým jsem ho jednou trochu nahodile obdařila a který se mu velice zamlouval) z mé charakteristiky docela vyprchalo. Je to vůbec zvláštní; všichni povětšinou hrajeme proměnlivé role podle toho, v jaké společnosti se nacházíme, troufám si ale tvrdit, že VJS byl výjimkou, nepotřeboval role, trval sám o sobě a stejného ho mohli poznávat všichni jeho nesčetní přátelé a známí.

Mnohem líp ho vystihuje jedna krátká báseň Hermanna Hesseho, kterou mi před nedávnem svěřil. Společným úsilím jsme ji s Evou Jelínkovou přeložily takto:

Voll Blüten

Wie Blüten gehen Gedanken auf,
Hundert an jedem Tag -
Laß blühen! laß den Dingen seinen Lauf!
Frag nicht nach dem Ertrag!
Es muß auch Spiel und Unschuld sein
Und Blütenüberfluß,
Sonst wär die Welt uns viel zu klein
Und Leben kein Genuß.

Plno květů

Jak květy vzchází v celých stech
myšlenky za sebou –
Nechej je kvést! Nech věcem jejich běh!
Nehleď, co přinesou!
Chce to i hru a bezelstnost
a květů nadbytek,
svět jinak nebyl by nám dost
a život požitek.

Nemohu nevzpomenout na situaci, kdy jsem ho poznala blíž a okamžitě k němu přilnula. Měl sepsat laudatio k nějaké malé ceně, kterou jsem dostala za překlad z němčiny. Pozval mě k sobě domů, to jsme se nijak neznali, a při tom posezení v jeho malém přívětivém bytě ze mě leccos vytáhl, co pak v proslovu použil. Míra jeho empatie mě ohromila a jeho charakteristika mé osoby jakožto „zu heiß gebadet“ byla pro mne opravdu poučná.

Později jsme se stýkali hodně často, pracovně i soukromě. Hovor s ním nebyl nikdy rozhovorem o ničem, inspirativní i zábavný byl vždycky. Redigovala jsem jeho překlady, do nichž se promítla celá jeho ušlechtilá, vědoucí bytost, on naopak s velkou chutí a zaujetím recitoval mé překlady básní, rád totiž vyhledával příležitosti, v nichž mohl uplatnit svou hravost a dramatický talent, a také mne obdobně jako mnoho dalších vtahoval do různých kulturních i mimoliterárních akcí. Byl milovníkem české krajiny, kterou proputoval vlakem i pěšky a v níž jako zemský vlastenec objevoval pozapomenuté stopy historie a lidí, kteří ji utvářeli.

Dokázal člověka obdarovávat dárky hmotnými i nehmotnými, podporovat a podněcovat, přispěchat v případě nouze, v tom nikdy neselhal. Ani zbla efektu v tom nebylo, vše se dělo nanejvýš přirozeně, laskavě, klidně, vyrovnaně. Lepší životní vzor si ani představit nedovedu.

Michaela Jacobsenová